

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС І МОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СУЧАСНІЙ ЄВРОПІ

Для розвитку вищої освіти в Україні важливе значення має Болонський процес, що розпочався в Європі в 1968р. і був оформлений в 1988р. у Болонії у вигляді Великої Хартії Університетів. Ректори європейських університетів визначили основні принципи їх діяльності.

1. Університет як автономна інституція є історичною спадщиною. Університетські дослідження і навчання мають бути незалежними від будь-якої влади та економічної сили.

2. Процес навчання і дослідження має бути нероздільним.

3. Свобода навчання і досліджень є основним законом університету.

4. Університет – це місце формування і збереження європейських гуманістичних традицій.

Європейська вища освіта передбачає повагу до різних культур, мов, національних освітніх систем, автономії університетів. Основними принципами мовної політики в Європі є:

- Європейське лінгвістичне розмаїття – це дорого цінний скарб, який має бути збереженим і захищеним.

- Важливість змішаної мови, в основі якої – англійська, у контексті глобалізації, за активної участі в її творенні засобів телекомунікації, туризму, торгівлі.

- Водночас має існувати розмаїття і у викладанні мов в країнах – членах Європейського союзу. Це сприятиме опануванню не тільки англійської, а й інших європейських і світових мов усіма громадянами Європи, паралельно з вивченням відповідних регіональних мов.

Вважається, що через кілька років 1,5 мільярда людей – чверть усього світового населення – розмовлятиме англійською. І для переважної більшості з них це буде друга або третя мова (тільки для 400 мільйонів англійська є рідною). Три чверті світової кореспонденції і 80% електронної пошти в Інтернеті зараз ведеться англійською. Тому зрозуміла важливість вивчення англійської мови в контексті приєднання України до Болонського процесу.

Хоча англійська не є легкою мовою для вивчення, лінгвісти вважають, що вона дуже гнучка, і її легко пристосувати для різного середовища, використовуючи вокабуляр з інших мов. Але для міжнародних цілей існуватиме нейтральна форма англійської.

У сучасному світі існують дві взаємопротилежні мовні тенденції: рух до єдності та пошук самосвідомості. Економічна глобалізація, туризм, супутникові комунікації та Інтернет є рухом до єдності мови.

Паралельно із зростаючою інтеграцією в Європі виникли нові політичні і культурні явища. Для деяких країн, в тому числі і для України, це природне повернення до своїх коренів після багатьох років тоталітарних репресій. У таких випадках ствердження відновленої свідомості завжди відбувається одночасно з відродженням мови.

В Європі існують єдині загальні вимоги до рівня володіння іноземними мовами. Це так званий європейський мовний портфель – документ, який містить уніфіковані вимоги до оцінювання рівня мовного розвитку, які також прийняті країнами – членами Болонського процесу. Це дуже важливо, коли людина пропонує свої здібності на міжнародному ринку праці і її рівень володіння іноземними мовами треба оцінити за єдиною схемою. Метою цього документа є стимуляція вивчення різних мов. Мовний портфель допоможе оцінити свої здібності в комунікації на інших мовах, інформувати інших людей про свій рівень володіння іноземною мовою. Від студентів вимагається достатній рівень володіння іноземними мовами (рівень B2).

С.Г. Золотова, ст. викладач кафедри
Сумський державний університет, м. Суми

ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ-ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК ВХОДЖЕННЯ У ДІЛОВИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР

Час ставить нові вимоги до системи навчання взагалі і до вивчення іноземних мов зокрема. Вхідження України в Болонський процес супроводжувалося стрімкими глобальними змінами в галузі мовної освіти. У 2005р. в Україні була розроблена програма вивчення англійської мови в університетах країни – АМПС (англійська мова професійного спрямування). Національна програма АМПС має своєю метою приведення системи викладання і вивчення англійської мови в Україні до єдиних Європейських стандартів. Пріоритетним напрямком вивчення англійської мови стає розвиток загальних навичок професійно-спрямованого спілкування.

Кафедра іноземних мов СумДУ визначила для себе цей процес як триєдиний, що містить такі основні компоненти:

1. Викладач повинен бути озброєним сучасними методиками. Пріоритетними напрямками роботи викладача визначені: удосконалення та оновлення системи тестування; розробка програм для забезпечення оволодіння студентами діловою іноземною мовою для різних спеціальностей; підбір матеріалів для розширення професійного вока-